

עורכים מקצועיים: יעקב גולדמן, עו"ד. גלעד ברון, עו"ד.
מנהל מערכת: אורי גולדמן, עו"ד.

גיליון 465 יום ה' 14 באוגוסט 2008

השבוע בגיליון

הצעת חוק ממשלה – תיקון 171 לפקודת מס הכנסה // הצעת חוק – פטור ממס על חיסכון ליחיד מעל גיל 60.

סדקים ב"חומת הסודיות" של רשות המסים

מ"ה – עליון – הצהרת הון – טענות עובדתיות סותרות // שבח – עליון – טענה עובדתית בכסות של בעיה משפטית.

ירושלים תחת חקירה // 38% ליקויים בביקורות בחדרה // טאבו ת"א עבר לקריית הממשלה // שלב ראשון בדרך ל-OECD // הרשויות המקומיות ישמרו העתק.

עדכונים מהשטח

מאמר

פסיקה

מחוץ לחוק

עדכונים מהשטח

הצעת חוק ממשלה – תיקון 171 לפקודת מס הכנסה

עוד נקבע בתיקון האמור, כי הממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון במשרד האוצר (להלן – הממונה) לא ייתן אישור קופת גמל לקרן או לתכנית ביטוח כקופת גמל לתגמולים או כקופת גמל אישית לפיצויים, החל בשנת 2008 ואילך, אלא לכספים שהופקדו לקופות האמורות בשל שנות המס שקדמו לשנת המס 2008. מרביתם של התיקונים בחוק המוצע הם תיקונים משלימים לתיקון מס' 3. לעניין זה מובהר בדברי ההסבר, כי אין בתיקונים המוצעים כדי לשנות את כללי המס שיחולו לגבי כספים שהופקדו בשל שנות המס שלפני שנת המס 2008.

בהתאם למועד תחילתו של תיקון מס' 3 ומאחר שהמדובר בתיקונים משלימים, מוצע, כי תחילתו של החוק המוצע לגבי השינויים בפקודה תהא ביום 1.1.08, כך שהוא יחול גם לגבי שנת המס 2008.

ביום 27.7.08 פורסמה ברשומות, בספר הצעות חוק הממשלה מס' 403, [הצעת חוק לתיקון פקודת מס הכנסה \(מס' 171\)](#), התשס"ח-2008.

מדברי ההסבר להצעת החוק עולה, כי ביום 28.1.08 פורסם חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (תיקון מס' 3), התשס"ח-2008 (להלן: "תיקון מס' 3"), אשר כולל גם שורה של תיקוני חקיקה עקיפים וביניהם תיקון לפקודת מס הכנסה ולחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981 (להלן: "חוק הביטוח"). בתיקון מס' 3 נקבע, כי יהיו שני סוגים של קופות גמל לקצבה: קופת גמל לקצבה אשר משלמת ישירות קצבה לזכאים, בהתאם לתקנונה (להלן – קופת גמל משלמת לקצבה) וקופת גמל לקצבה אשר לא יהיה ניתן למשוך ממנה ישירות כספים שהופקדו בה, למעט כספים ממרכיב הפיצויים, אלא באמצעות העברתם לקופת גמל משלמת לקצבה (להלן – קופת גמל לא משלמת לקצבה).

הצעת חוק – פטור ממס על חיסכון ליחיד מעל גיל 60

כמו כן, מוצע, כי לא יוטל מס על רווחים, שאינם עולים על 60,000 שקלים חדשים, שמשך יחיד בגיל 60 ואילך, מהפקדה בתכנית חיסכון לתקופה של מעל חמש שנים.

עפ"י דברי ההסבר, הצעת חוק זו באה להקל על אזרחים אשר עברו את גיל 60, ושאינם יכולים להשתלב בשוק העבודה מכל סיבה שהיא. הצעות חוק זהות הונחו בעבר על שולחן הכנסת.

ביום 28.7.08 הונחה על שולחן הכנסת, ע"י ח"כ מוחמד ברכה, [הצעת חוק לתיקון פקודת מס הכנסה \(פטור ממס על חיסכון ליחיד מעל גיל 60\)](#), התשס"ח-2008.

עפ"י הצעת החוק, מוצע להוסיף בסעיפי הפטור בפקודת מס הכנסה - בסעיף 9, את סעיף (ב18), שיקבע, כי לא יוטל מס על רווחים, שאינם עולים על 10,000 שקלים חדשים, שמשך יחיד בגיל 60 ואילך, מהפקדה בתכנית חיסכון לתקופה של עד חמש שנים.

הערת מערכת: לאור פגרת הקיץ בבתי המשפט ובכנסת
גיליון מס פקס מס' 466 יפורסם ביום 4.9.08

סדקים ב"חומת הסודיות" של רשות המסים
 אורי גולדמן, עו"ד
 גולדמן ברון – משרד עורכי דין

◆ פקיד השומה טען, כי אין לתת צו המורה למס הכנסה למסור מידע באשר למקום עיסוקו של האב, בשל החיסיון החל על מידע המצוי בידי רשויות המס בהתאם להוראות סעיפים 231 ו-232 לפקודת מס הכנסה הקובעות חובת סודיות. עוד טען פקיד השומה, כי הדבר יפגע בתכליתה של חובת הסודיות - השאיפה להקנות הגנה מקיפה וכוללת למידע הנמסר על ידי נישום או המגיע לרשויות המס בדרך אחרת, ולאפשר לרשויות המס להגיע לידי גביית מס אמת.

◆ מן המפורסמות הוא שבדיני המס חלה חובת סודיות על רשות המסים וכי אדם המעוניין לגלות מידע כלשהו הנוגע להליכים של אדם אחר מול הרשות - ייתקל ב"חומת סודיות". תכליתה של חובת הסודיות נעוצה בשאיפה להקנות הגנה מקיפה וכוללת למידע הנמסר על ידי נישום או המגיע לרשויות המס בדרך כלשהי, ולאפשר לרשויות המס להגיע לידי גביית מס אמת (ר' לענין זה, בין היתר, עמ"ה 1139/03 זיסר מרדכי נ' פשמ"ג).

◆ ביהמ"ש לענייני משפחה קבע, כי אִמְנֵם סעיף 231 לפקודת מס הכנסה קובע חובת סודיות מוחלטת לגבי כל מי שממלא תפקיד בביצוע הפקודה וכי אִמְנֵם, המידע המבוקש בהליך דן אינו נכנס לגדר הסייגים המנויים בסעיף 232 לפקודה, שהרי איננו נדרש לצורך ביצועו של חוק מס כלשהו או בקשר עם תביעה פלילית על עבירה לפי פקודת מס הכנסה.

◆ החיסיון החל על מידע המצוי בידי פקיד השומה נקבע בהוראות סעיף 231(א) לפקודת מס הכנסה (להלן: "הפקודה"), הקובעות "חובת סודיות": "הממלא תפקיד רשמי בביצוע הפקודה, או המועסק בביצועה, חייב לראות כל תעודה, ידיעה, דו"ח, רשימת שומה או העתק מהם, והם מתייחסים להכנסתו של אדם או לפרט שבהכנסתו, כדבר שבסוד ושבמהימנות אישית ולנהוג בהם על דרך זו". בנוסף קובע סעיף 232 לפקודה: "מי שנתמנה לפי הוראות הפקודה, או מי שמועסק בביצועה, לא יידרש להראות לבית המשפט כל דו"ח, תעודה או שומה, או לגלות לבית המשפט או להודיע לו, כל דבר שהגיע לידיעתו אגב מילוי תפקידו לפי הפקודה, אלא במידה שדרוש לעשות כן להפעלת הוראות הפקודה או מתוך כוונה לתבוע לדין על עבירה שנעברה במס הכנסה, או תוך כדי בירור תביעה כאמור".

עם זאת, קבע ביהמ"ש, כי דיוק בלשון סעיף 231 לפקודה מורה, כי האיסור לגילוי מידע מתייחס ל"הכנסתו של אדם או לפרט שבהכנסתו", דיוק בלשון זו מורה, כי פרט אשר איננו פרט המתייחס להכנסה, אין חלה עליו חובת הסודיות הגורפת. ממשיך וקובע ביהמ"ש, כי המידע המבוקש באותו ענין (מקום עבודה של המשיב) חורג מתחומי התפרשותה של חובת הסודיות עפ"י הפקודה, ומשום כך החובה כלל איננה חלה ביחס למשיב. כך שבסופו של דבר נקבע ע"י ביהמ"ש, כי המידע המבוקש "חיצוני לטיפול בתיק" וכי מדובר במידע שאין לו כל קשר להליך המתבצע במס הכנסה. נוכח כך, מתן המידע המבוקש לא יפגע בהגנה על האינטרסים העומדים ביסוד חובת הסודיות. לפיכך הורה ביהמ"ש לפקיד השומה למסור את המידע המבוקש.

◆ על פניו ההוראות ברורות ומדברות בעד עצמן, אלא שביום 27.7.08 ניתנה החלטה בבימ"ש לענייני משפחה בירושלים (בדלתיים סגורות) בבש"א 54395/08 ר.פ. קטינה ואח' נ' ג.ס. ואח', המצמצמת את חובת הסודיות וקובעת, שהסודיות אינה חלה על מידע "החיצוני לטיפול בתיק".

◆ לענין זה נציין בקצרה, כי עם מעט דמיון, ניתן למצוא נושאים נוספים "החיצוניים לטיפול בתיק", עליהם, לכאורה לא חלה חובת סודיות, כגון: סוג רכב בבעלות הנישום, מקום מגורים, דברים שאמר נישום במהלך הדיונים אצל פקיד השומה שאינם קשורים "לטיפול בתיק", כניסות ויציאות של אדם מהארץ, נתונים שקשורים לפעולות גביה שמקורן בפעולות שנעשו לאחרי סיום הטיפול בתיק וכיוב', שכן רשות המסים הינה מקור מידע אין סופי.

באותו מקרה נדון ענין בדיני משפחה שאינו קשור כלל לדיני המס (זהו שיקול נוסף שעמד בפני ביהמ"ש). דובר בתביעת אבהות, אשר הוכתנה מהווה תנאי להכרה בילדים ובאמם כבעלי מעמד חוקי במדינת ישראל, על כל המשתמע מכך. לדברי המבקשים הם לא הצליחו לאתר את המשיב - האב בשום מקום. האב לא הגיש כתבי טענות מטעמו, לא הגיב להחלטות ולא התייצב לדיונים; משטרת ישראל אף לא הצליחה לבצע צו הבאה, בכתובת הרשומה ככתובתו במשרד הפנים.

◆ סדק נוסף בחומת הסודיות כלפי נישום ניתן לראות גם בענין, שנדון לאחרונה (27.7.08) בבימ"ש העליון, שם נדונה החובה מאספקט אחר. מדובר בהחלטה בתיק ע"א 1651/08 צביון בע"מ נ' מע"מ גוש דן, שם ביקש עו"ד (רו"ח) שי עינת (להלן: "עוה"ד") לעיין בתיק ביהמ"ש בענין צביון, בטענה, כי יש לו מחלוקת עם רשויות המס בתיק אחר, בנסיבות דומות וסוגיה משפטית זהה.

◆ באותו ענין ידעה אימם של המבקשים, כי האב עובד בבית מלון, והיא היתה מעוניינת להמציא למקום עבודתו את כתבי הטענות וכן להפנות את משטרת ישראל לכתובת עבודתו לצורך ביצוע צו הבאה. מאחר ולטענתה של האם לא היתה לה דרך אחרת לאתר את המשיב, בעיקר נוכח מצבה הכלכלי, ביקשה מביהמ"ש להורות לפקיד שומה נתניה (להלן: "פקיד השומה") למסור לביהמ"ש מידע בדבר מקום עבודתו.

(המשך בעמוד 3)

... המשך מאמר

◆ לסיים, מכת הפטיש האחרונה (גם כרונולוגית) שנחתה על "חומת הסודיות" של הרשות, ניתנה בהחלטת בימ"ש העליון מלפני מספר ימים (3.8.08) **ברע"א 3646/07 לימור בקל ואח' נ' פ"ש ת"א 5**, באותו ענין, המבקשים הגבילו את טיעוניהם לעיון וגילוי בהסדרי פשרה שעשו רשויות המס עם נישומים אחרים שהמבקשים נקבו בשמותיהם. לטענת המבקשים, במקרה כזה יכולות להתעורר שאלות מורכבות באשר לאינטרסים של כל אחד מן המעורבים: המבקשים, רשות המס והנישומים האחרים. טענה מעניינת בזכות עצמה.

◆ על אף שהענין טרם קיבל תוקף מחייב, בשל העובדה שהדיון עדין בראשית דרכו, ועל אף שביהמ"ש העליון כותב בהחלטתו: **"בהקשר זה ראוי לזכור את החיסיון הקבוע בחוקי המס ואת זכותם לפרטיות של הנישומים האחרים"**.

ממשיך ביהמ"ש העליון וקובע דברים המדברים בעד עצמם: **"מכל מקום, עניינם של הנישומים האחרים נבדק על ידי פרקליטים מפרקליטות המחוז ומפרקליטות המדינה. נמסר, כי עם אחד הנישומים לא נעשה כלל הסכם ואילו לגבי שני האחרים, עימם נעשו הסכמים, ניתנו הסברים מדוע עניינם נבדל מזה של המבקשים. בנסיבות שנוצרו נראה לי כי האיזון הראוי ימצא בכך שיינתן תצהיר מטעם המשיב בכל הנוגע לעניינם של הנישומים האחרים וההבדלים בינם לבין המבקשים. ... למען הסר ספק יובהר, כי התצהיר לא יפרט את העניין ביחס לכל אחד מן הנישומים האחרים על פי שמו. התצהיר האמור יבוא תחת גילוי ועיון... הערעור מתקבל אך במובן זה שיוגש תצהיר מטעם המשיב, כאמור לעיל"**.

דהיינו, על אף חובת הסודיות, חייב ביהמ"ש העליון את פקיד השומה לתת תצהיר בענין "הנישומים האחרים".

◆ לאלה מאיתנו העוסקים בתחום, עולה מיד החיבור "המשפטי" בין **ענין ציביון** שנדון לעיל, לבין **ענין לימור בקל**, שכן לבטח מקרים הדנים בהסדרי פשרה של נישומים אחרים והבדלים בין נישומים, כפי שנדון בענין לימור בקל, מהווים "סוגיות דומות לאלה העומדות לבירור ולהכרעה" בהן נתקלים נישומים לא אחת...

◆ חובת הסודיות בענייני מסים, ואינטרס הנישומים לשמירה על פרטיות, המעוגנים גם בחוקי היסוד, הינם בעלי חשיבות רבה ביותר ואין להמעיט מערכם. מהמקרים המפורטים לעיל, עולה, כי לכאורה, נוצר סדק ב"חומת הסודיות", סדק אשר מידת "הרחבתו" או "צימצומו" תלויה במערכת האיזונים, שמפעילים בתי המשפט בעניינים המגיעים לפתחם. לגבי עתידה של החומה, ימים יגידו ...

עוה"ד ביקש לעיין בכל המסמכים המצויים בתיק, שכן לדבריו, מטרת העיון היא ללמוד מן הטענות המשפטיות של הצדדים. יצוין, כי טענה זהה הועלתה ונתקבלה כבר בענין **ע"א 8849/01 צבי סבוב נ' פז-גל חברה לשווק בע"מ ואח'**.

◆ המערערת (חברת צביון בע"מ) התנגדה לבקשה לעיין בתיק. לטענתה, **הליך משפטי בעניין מחלוקת מס כולל פרטים ונתונים עסקיים שאין הנישום מעוניין בחשיפתם לענייניו כל עוד טענה המערערת, כי בתיק ביהמ"ש מצויות לעת הזו אך ורק טענות שהעלתה המערערת בכתב הערעור, שהן יפות לעניינה היא ואשר המערערת זכאית כי הטענות והנתונים העומדים בבסיסן לא ייחשפו לעיני צדדים שלישיים כלשהם.**

◆ על אף שעל פניו, לאור חובת הסודיות, שאין לזלזל בחשיבותה, יש היגיון מסויים בהתנגדות המערערת, קבע ביהמ"ש העליון, כי נקודת המוצא היא התרת העיון. התנגדות העיון נשקלת בשים לב לתכלית העיון ולמידת הפגיעה בבעלי הדין. ביהמ"ש קבע, כי בענין צביון, מטרת העיון של המבקש – עוה"ד, היא ללמוד את הטענות המשפטיות של הצדדים, שכן הוא מטפל בתיק בו מתעוררת סוגיה דומה. מדובר באינטרס לגיטימי שעשוי להצדיק עיון בתיק בימ"ש. כך גם קבע ביהמ"ש, כי: **"אך טבעי וראוי הוא, כי עורך דין המנהל תיקים אשר במסגרתם מתעוררות סוגיות דומות לאלה העומדות לבירור ולהכרעה בתיק המצוי לפני ערכאת ערעור יבקש להתעדכן בנוגע לטענות המשפטיות בתיק זה ולהתפתחויות בטיפול בתיק זה"**.

◆ התוצאה היא, שביהמ"ש העליון נתן לעוה"ד זכות עיון בכתבי הטענות שהוגשו לביהמ"ש העליון באותו הליך (כאשר ביהמ"ש ערך אבחנה מזכות העיון בתיק מסים המתנהל בבימ"ש מחוזי, לאור סעיף 154(ג) לפקודה וסעיף 83(ג) לחוק מס ערך מוסף, התשל"ו - 1975 הקובעים, שדיון בבימ"ש מחוזי יתקיים בדלתיים סגורות). לפיכך, בתנאים מסוימים ערעור לביהמ"ש העליון פותח את הדלת (תרת משמע), בפני צד שלישי לעיין בתיק ביהמ"ש ובין היתר בטענות המשפטיות שהעלו הצדדים.

◆ יצוין, כי ניתן לחשוב על מקרים "מעניינים" נוספים שבהם צד שלישי יכול לבקש ללמוד מטענות משפטיות של הצדדים (נתמקד בערעורי מס), למשל: ערעור המדינה לבימ"ש עליון **בענין ורד פרי** - התרת ניכוי הוצאות מטפלת (ע"א 4243/08 וערעור שכנגד), דיון נוסף בענין **משה סמי** (דנ"א 3993/07), ערעור המדינה בענין **שרל שבטון** (ע"א 8958/07), פשמי"ג נ' **חברת מודול בטון** השקעות בתעשייה בע"מ (ע"א 2895/08), דיון נוסף בענין **פי גלילות**, ענין **ד"ר אפריים צור** נ' פ"ש כפ"ס (ע"א 5973/08) וכיו"ב.

הצהרת הון – טענות עובדתיות סותרות ע"א 9650/05 רונן פרוינד נ' פקיד שומה ת"א 4

נובע מהכנסה בלתי מדווחת ולחלופין, כי מכל מקום יש לשייך את ההכנסה הבלתי מדווחת ממנה צמח הגידול בהון לשנים סגורות.

העובדה כי קו הטיעון אותו בחר המערער להעלות לא התקבל, אינה מפיגה את האיסור החל על העלאת טענות עובדתיות חלופיות ואין בה כדי להכשיר העלאת טענות עובדתיות חלופיות בשלב הערעור לאחר שאלה לא עלו בבית המשפט המחוזי וממילא לא הובאו שם ראיות לביסוסן.

רק בשל כך דין הערעור להידחות, עקב העלאת טענות עובדתיות חלופיות. וראו לעניין זה ע"א 10704/05 לוגסי נ' פקיד השומה (ר' תקציר בגיליון מס פקס 461).

◆ העובדה שהמערער הזרים לחברת ט.ר.ת כספים בשנת 1992 אינה מחייבת מסקנה אחת ויחידה לפיה הכספים שהזרים נובעים מהכנסה חייבת שנוצרה קודם למועד ההזרמה, אם כי זוהי כמובן אחת האפשרויות. כך בהחלט יתכן, כי הון בלתי מוסבר יצטבר בידי נישום בשנה פלונית אף שההכנסה הבלתי מדווחת שבאמצעותה נצבר אותו הון טרם נצמחה לו. ביהמ"ש אף נתן דוגמא:

"טלו לדוגמא נישום הרוכש מכונות או ציוד לעסקו בשנה פלונית ומממן את הרכישה בהלוואות או באשראי שקיבל, אותם הוא פורע מהכנסותיו לאחר מועד הרכישה ולאורך מספר שנים; או טלו נישום אחר המזרים בשנה פלונית כספים לעסקו (דוגמת הזרמת הכספים על ידי המערער לחברת ט.ר.ת במקרה שלנו) מהלוואה שנטל אותה הוא פורע מהכנסותיו לאחר מועד ההזרמה לאורך מספר שנים. אינני קובעת כמובן שכך אירע במקרה שלפנינו. כל שברצוני לומר הוא כי העובדה שהזרים כסף או נרכש נכס בשנה פלונית אין בה בהכרח משום ראייה חלוטה לכך שההכנסה הבלתי מדווחת המיוחסת לנישום נוצרה אף היא במועד ביצוע ההזרמה או הרכישה כאמור ואין לשלול בהקשר זה אפשרויות נוספות כגון אלה המפורטות לעיל". בשל כך מוטל על המערער הנטל להצביע על מועד היווצרות ההכנסה הלא מדווחת וערפל, ככל שנותר בעניין זה, צריך שיפעל לחובתו.

◆ העובדה שהכספים הוזרמו לחברת ט.ר.ת באותה שנה היא לבדה אינה מהווה ראייה קונקלוסיבית לכך שבאותה שנה עצמה צמחה גם ההכנסה הבלתי מדווחת שיוחסה למערער בעקבות כך.

תוצאה:

◆ הערעור נדחה.

ניתן ביום: 7.8.08

ב"כ המערער: עו"ד י. קינן.

ב"כ המשיב: עו"ד י. הירשברג.

◆ בשנת 1992 הקים המערער את חברת ט.ר.ת שיווק בע"מ (להלן: "חברת ט.ר.ת"). ובדוחות הכספיים של החברה ליום 31.12.1992 עליהם חתם, נרשמה לזכותו של המערער כבעל מניות התחייבות שוטפת בסך של 1,656,969 ₪. המשיב ערך השוואה בין שתי הצהרות הון שהגיש המערער, ליום 31.12.1989 וליום 31.12.1998 ונמצא, כי המערער לא הצהיר על השקעתו בחברת ט.ר.ת שכנגדה כאמור נרשמה לזכותו בספריה יתרה בסך 1,656,969 ₪. משכך תיקן המשיב את ההון המדווח על ידי המערער ליום 31.12.1998 והוסיף לו את הסך של 1,656,969 ₪. כמו כן הוסיף המשיב להון המדווח סך של 438,328 ₪ בגין הוצאות מחייה משוערות ובסך הכל קבע, בהעדר הסבר אחר מצד המערער, כי בתקופת ההשוואה שבין שתי הצהרות ההון נתגלו הפרשי הון בלתי מוסברים בסך כולל של 2,235,916 ₪. המשיב ייחס הפרשים אלה כהכנסות לא מדווחות לשנות המס 1997 ו-1998 בשומות לפי מיטב השפיטה שהוציא למערער.

◆ המערער הגיש ערעור לבית המשפט המחוזי בתל אביב וטען, כי היתרה לזכותו שנרשמה במאזן חברת ט.ר.ת לשנת 1992 אינה משקפת העברת כספים במזומן ממנו לחברה. אשר להוצאות המחייה המשוערות שייחס לו המשיב טען המערער כי אלה מופרזות ואינן תואמות את רמת חייו בפועל.

בית המשפט המחוזי דחה את טענותיו של המערער וקבע כי המערער לא הרים "ולו במעט שבמעט" את נטל השכנוע המוטל עליו לבסס את עמדתו ולשלול את עמדת המשיב. בשל כך הערעור.

◆ המערער טען, כי משקבע בית המשפט שהוא הלווה לחברת ט.ר.ת סך של 1,656,969 ₪ במהלך שנת 1992 היה על המשיב לייחס חלק זה מן הגידול הבלתי מוסבר בהונו לשנת המס 1992 ולא לשנות המס 1997 ו-1998 כפי שעשה. הוא מוסיף וטוען, כי בהתחשב בכך ששומת המס לשנת 1992 כבר הפכה סופית והיא שנה "סגורה" לא ניתן עוד לחייבו במס בגין הכנסה המשויכת לה.

◆ המשיב טען לגופו של עניין, כי על מנת לבחון את טענות המערער לפיהן יש לשייך את ההכנסה הבלתי מדווחת שיוחסה לו בגין ההלוואה וכן את ההכנסה הבלתי מדווחת שיוחסה לו בגין הוצאות מחייה לשנים אחרות מאלה שנקבעו בשומה לפי מיטב השפיטה היה עליו להניח תשתית עובדתית המוכיחה באילו שנים צמחה הכנסה בלתי מדווחת זו הלכה למעשה והוא מוסיף וטוען, כי אין כל חזקה לפיה ההכנסה שהיוותה מקור להוצאות מחייה של נישום הופקה במועד שבו הוצאו אותן הוצאות.

ביהמ"ש העליון - כב' הש' א. חיות, מ. נאור, י. אלון:

◆ לא ניתן היה להעלות בערכאה הדייונית עובדות המכחישות זו את זו, דהיינו, כי הגידול בהון אינו

כידוע, הרציונאל העומד בבסיס הלכה זו הינו הותרת ההכרעה בשאלות העובדתיות בידיה של ועדת הערר, אשר היא הגורם המקצועי ביותר ובעל המומחיות הרבה ביותר בתחום, ואשר היא הבוחנת את חומר הראיות ומתרשמת באופן בלתי אמצעי מן העדים, אשר לעתים הינם מומחים בתחום המקרקעין (ע"א 3433/00 ליטנפלד נ' מנהל מס שבח מקרקעין חיפה).

◆ ביהמ"ש בחן האם טענותיה של המערערת במקרה דנן מעלות שאלות משפטיות המצדיקות את בחינתן מחדש על ידי ביהמ"ש העליון?

ביהמ"ש קבע, כי חרף ניסיונה של המערערת "להלביש" את כל טענותיה בכסות של שאלות משפטיות, המדובר, בחלקן הגדול, בטענות שבעובדה אשר הוכרעו על ידי ועדת הערר, אשר לגביהן אין זכות ערעור לביהמ"ש העליון. המערערת הפנתה בהקשר זה לשני פסקי דין של ביהמ"ש העליון, המצביעים, לטענתה, על כך שהשאלה מהי הנוסחה לפיה יש לחשב את שוויים של מקרקעין, היא שאלה משפטית לגביה קיימת זכות ערעור מכוח סעיף 90 לחוק: רע"א 6070/95 אבן זיו – חברה קבלנית לבנין בע"מ נ' מנהל מס רכוש וקניין פיצויים תל אביב, ע"א 5245/04 מנהל מס שבח מקרקעין באר שבע נ' א.ר. אלירם בע"מ. השאלות שהתעוררו במקרים אלו היו שאלות עקרוניות בעלות נפקות כללית, לעניין עצם האפשרות להסתמך על מבחן מסוים לשם קביעת שווי המקרקעין. לעומת זאת, במקרה שלפנינו, הצדדים אינם חלוקים על עצם השימוש בשיטת החילוץ לשם קביעת שווי המקרקעין, ורובן של הטענות מופנות כנגד שגיאות אשר נפלו, לכאורה, ביישומה של השיטה על ידי ועדת הערר, אשר קבעה את שווי המקרקעין בהתבסס על הערכתו של המשיב.

◆ ביהמ"ש קבע, כי דומה בעיניו, כי המערערת לא מבקשת אלא לתקוף את עצם קיום הפער בין שומת המשיב לשומתה העצמית ושיעורו. דא עקא, טענה שכזו מכוונת כנגד קביעה שבעובדה, כדברי הנשיא שמגר באחת הפרשות: "העדפת חוות דעתו של שמאי פלוני על שמאי אלמוני לצורך קביעת שווי המכירה של נכס מקרקעין, אינה מעוררת כל שאלה משפטית. המדובר בקביעה עובדתית אשר מסורה כל כולה לוועדת הערר" (ע"א 2025/90 שטראוכלר נ' מנהל מס שבח מקרקעין; כן ראו עניין ליטנפלד).

התוצאה:

◆ הערעור נדחה.

ניתן ביום 11.8.08.

ב"כ המערערת: עו"ד ע. שוחט.

ב"כ המשיב: עו"ד י. ליבליין.

טענה עובדתית בכסות של בעיה משפטית ע"א 4861/05 שיכון עובדים בע"מ נ' מנהל מיסוי מקרקעין רחובות

◆ ערעור על פסק דינה של ועדת ערר – תל אביב (להלן: "ועדת הערר" או "הוועדה"), לפי חוק מיסוי מקרקעין (שבח, מכירה ורכישה), תשכ"ג-1963 (להלן: "החוק"), אשר דחתה ערר על שומת מס רכישה שהוצאה למערערת בגין עסקת המחאת זכויות במקרקעין לה הייתה צד. עיקר הדיון עסק במקרים בהם ביהמ"ש העליון לא יידרש לערעורים על קביעות עובדתיות של ועדת הערר, וכי רק טעות משפטית של ועדת הערר תצדיק דיון בערעור.

כמו כן, עמד בית המשפט על הקושי בהגדרת קו הגבול המפריד בין "בעיה משפטית" כאמור בסעיף 90 לחוק לבין "בעיה עובדתית".

ביהמ"ש העליון - כב' הש' א. פרוקצ'יה, ע. ארבל, י. אלון:

◆ סעיף 90 לחוק קובע כדלקמן: "ערעור לבית המשפט העליון על החלטתה של ועדת ערר ניתן לערער בבעיה משפטית לבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט לערעורים אזרחיים, תוך 45 ימים מיום מתן החלטה, או אם ניתנה בהעדר המערער – מיום שנמסרה לו".

◆ על החלטתה של ועדת ערר ניתן לערער בבעיה משפטית לביהמ"ש העליון בשבתו כבית משפט לערעורים אזרחיים, תוך 45 ימים מיום מתן החלטה, או אם ניתנה בהעדר המערער – מיום שנמסרה לו. הנה כי כן, ביהמ"ש העליון לא יידרש לערעורים על קביעות עובדתיות של ועדת הערר, וכי רק טעות משפטית של ועדת הערר תצדיק דיון בערעור.

◆ על הקושי בהגדרת קו הגבול המפריד בין "בעיה משפטית" כאמור בסעיף 90 לעיל לבין "בעיה עובדתית", עמד בית המשפט העליון זה מכבר (ראה ע"א 7624/04 השקעות ר.ע.ה בע"מ נ' מינהל מיסוי מקרקעין חיפה). מכל מקום, לית מאן דפליג, כי קביעת שווי מכירה (המחלוקת העיקרית במקרה דנן) של נכס מקרקעין הינה קביעה שבעובדה. כך דברי השופט אנגלרד בע"א 3632/01 חדיגיה נ' מנהל מיסוי מקרקעין מחוז חיפה: "שאלת שווי של נכס מקרקעין היא שאלה שבעובדה, ואין עליה זכות ערעור לבית משפט זה" (להלן: "עניין חדיגיה").

כמו כן דברי השופט ד' לויין בפרשה נוספת, אשר הדגיש, כי רק טעות משפטית של ועדת הערר ביישום החוק או בניהול הדיון תצדיק דיון בערעור על החלטתה: "כל שאלה עובדתית, לרבות קביעת שווי מכירה של נכס מקרקעין, קיומם של יחסים מיוחדים בין המוכר לקונה, קיומו של תום לב וכדומה, תוכרע בפני הוועדה במסגרת הסמכות המוקנית לה. רק אם נתגלתה טעות משפטית בהחלטתה של ועדת הערר, אם ביישום החוק על העובדות שנקבעו, ואם בניהול הדיון, כי אז יעביר ביהמ"ש העליון תחת שבט בקורתו השגות אלה" (ע"א 153/85 נגל נ' מנהל מס שבח מקרקעין).

שלב ראשון בדרך ל-OECD

עפ"י הודעת משרד האוצר, מדינת ישראל השלימה את השלב הראשון בהליך ההצטרפות לארגון מדינות ה-OECD וזאת עם הגשת עמדת ישראל בנוגע לנכונותה להתחייב לאימוץ הסטנדרטים של הארגון המכונים "הכלים המשפטיים" - ברמת המדיניות, החקיקה והיישום. כבר בחודש מאי האחרון הוגש לארגון ה-OECD מסמך המתאר את עמדת ישראל, בהתאם למפת הדרכים להצטרפות ישראל לארגון. הארגון העביר את הערותיו ובכלל זה בקשות מפורטות להבהרות באשר למידת ההתאמה והמחויבות של ישראל. בסוף חודש יולי הוגשה לארגון הגרסה הסופית של המסמך ונקבע על ידי ארגון ה-OECD, כי ישראל השלימה את השלב הראשון בתהליך הצטרפותה. עפ"י הודעת משרד האוצר, המסמך על נספחיו גובש בעבודה משותפת וייחודית של כלל משרדי הממשלה ורשויותיה ומשקף את נכונותה של ישראל להתחייב, ליישם ולשמור על הסטנדרטים הגבוהים שמציב הארגון. עמדתה של ישראל ביחס "לכלים המשפטיים" תשמש בשלב הבא מרכיב מכריע בידי מועצת ארגון ה-OECD בבואה לבחון ולהחליט על נכונותה ויכולתה של ישראל להתקבל כחברה בארגון. הבחינה תכלול בדיקת המדיניות, החקיקה והיישום הנהוגים בישראל ביחס לסטנדרטים ואמות המידה של הארגון. שלב זה יחל כבר בחדש ספטמבר הקרוב והוא אמור להסתיים לקראת סוף 2009.

הרשויות המקומיות ישמרו העתק

ועדת הכלכלה אישרה ביום 13.8.08 לקריאה ראשונה הצעת חוק של ח"כ גלעד ארדן (ליכוד), לפיה יחוייבו הרשויות מקומיות לשמור העתק מהודעות התשלום, שהן שולחות לתושבים, כולל תשלומי ארנונה, מים דו"חות חניה ועוד. על פי ההצעה, מרגע שחייבים בתשלום ידרשו לקבל את הנתונים הללו, ועד לרגע קבלת הנתונים, יוקפאו ההליכים שהרשויות נוקטות נגדם. הצעת החוק תחול באופן רטרואקטיבי ממועד כניסתה לתוקף על דו"חות חניה והודעות תשלום שנשלחו בעבר. יצויין, כי ההצעה אושרה בניגוד לעמדת הממשלה. לפי החוק כיום, בתוך 15 יום מהמועד בו שלחה העירייה את הדו"ח לאזרח בדואר רשום, ברירת המחדל המשפטית היא שהאזרח קיבל את הדו"ח. מאותו רגע, העירייה יכולה לפתוח בהליכי גבייה נגד מי שלא שילמו את חובם במועד.

ירושלים תחת חקירה

במהלך השבוע האחרון, ערכה מחלקת החקירות של מס הכנסה ירושלים, שני מבצעי אכיפה יזומים בירושלים. האחד בשיתוף עם משרד השומה ירושלים 2 והאחר בשיתוף עם משרד השומה ירושלים 1. נחקרו עשרות בעלי עסקים, במזרח העיר ובמערבה, שלא הגישו דוחות שנתיים למס הכנסה. עפ"י הודעת רשות המסים, הפעילות במזרח העיר התמקדה בחברות פעילות עם מחזורי פעילות של מיליוני ₪ בענפי המזון, המסעדות, בניה וחומרי בנין. במערב העיר טופלו עסקים בעלי מחזורים גבוהים בענפי המספרות, מסעדות יוקרה, הרכב, מוצרי חשמל ומוצרי הלבשה. הצוותים, שהורכבו מעובדי מודיעין, חוקרים ושוטרים, התייצבו בעסקים, איתרו את בעלי החברות וחקרו אותם בשטח. בנוסף נעשו סיורים ותצפיות בעסקים סמוכים.

38% ליקויים בביקורות בחדרה

משרד השומה חדרה, ערך ביום 3.8.08 מבצע משולב של ניהול ספרים וביקורות שומה, בתחום שיפוט. במבצע נטלו חלק מבקרי ניהול ספרים, מפקחי שומה, עובדי גביה ואחרים, סה"כ 13 צוותים. הצוותים ערכו ביקורות בישובים אום אל פחם, בקה אל גרביה, כפר קרע, ערה, פרדיס, פרדס חנה, זכרון יעקב, בנימינה ואור עקיבא, במגוון רחב של עסקים: פיצוציות, פירות וירקות, מאפיות, הלבשה, הנהלה, בתי קפה, תכשיטים ומינימרקטים. עפ"י הודעת הרשות, בטרם המבצע נערך מיפוי מוקדם של העסקים, הוכנו תוכניות עבודה, נערכו קניות ביקורת מקדימות בהם השתתפו מבקרים ומפקחים. בשומה, נבחרו תיקים מתוכנית העבודה בשומה. ממימצאי הביקורת עולה, כי ב - 20.6% מהביקורות נמצאו ליקויים מהותיים וב - 17.2% נוספים מצאו המבקרים אי רישום תקבולים.

טאבו ת"א עבר לקריית הממשלה

לשכת רישום המקרקעין (טאבו) תל אביב, לשכת המפקח על רישום המקרקעין תל אביב ולשכת הסדר המקרקעין תל אביב נסגרו לקהל בתאריכים 12.8.08 עד 14.8.08 לצורך העברתן למשכנן החדש, וייפתחו לקהל ב- 17.8.2008. הכתובת החדשה של הלשכות בתל אביב - דרך מנחם בגין 125, ת"א, קריית הממשלה, קומה 7.

מס פקס מערכת ושיווק: דרך מנחם בגין 132, מגדל עזריאלי 1
תל אביב 67021; טל. 03-6966416 פקס. 03-6953991
masfax@bezeqint.net

מערכת העיתון תשמח לקבל פניות, הערות והארות, לגבי סוגיות ושאלות שמתעוררות בתחום המס במישור הפלילי, האזרחי, איסור הלבנת הון ונושאים אשר ברצונכם שיקבלו התייחסות / ניסוי. האמור בעיתון זה אינו מהווה יעוץ מקצועי, חוות דעת, סקירת המצב המשפטי ו/או הדין הרלבנטי טל. 03-6966733 (למקרים דחופים: 054-4492973) פקס. 03-6966744

אין לצלם, להעתיק או להפיץ בדרך אחרת ניליון זה, או חלקים ממנו, ללא היתר בכתב ומראש מהעורכים.